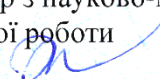

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра всесвітньої історії

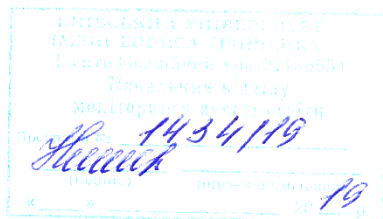
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 11 » 09 20 19 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історичне регіоназнавство

для студентів

спеціальності 032 «Історія та археологія»
освітнього рівня другий (магістерський)
освітньої програми 032.00.01 «Історія»

Київ 2019

Розробники: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Срібняк Ігор Володимирович; доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Надтока Геннадій Михайлович.

Викладачі: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Срібняк Ігор Володимирович; доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Надтока Геннадій Михайлович.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії)

Протокол від 30 серпня 2019 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (І.В. Срібняк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми)

____.____. 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ (В.М. Андреев)

Робочу програму перевірено

____.____. 2019 р.

Заступник директора/декана _____ (В.М. Завадський)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	5	
Семестр	9	
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	80	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: поглиблене вивчення всесвітньої історії в процесі дослідження еволюції регіонів як багатовимірних просторів, що охоплюють територію континенту, кількох країн чи частину країни.

Реалізації зазначеної мети сприятимуть такі *завдання*:

ЗК 1. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації.

ЗК 2. Вміння організувати творчі колективи з метою розв'язання комплексних міжпредметних проблем.

ЗК 3. Здатність застосовувати набуті знання та навички у практичних ситуаціях, виявляючи ініціативу та підприємливість.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 5. Здатність взаємодіяти з представниками інших професійних груп гуманітарної сфери.

ЗК 6. Здатність до творчого мислення, яке полягає у схильності до нестандартного вирішення задач, самостійності міркувань та умовиводів.

ЗК 7. Формування у студентів нарративного, експертно-аналітичного рівня компетентності та здатності до моделювання і прогнозування процесів у рамках різних конгломерацій (місто-країна-регіон).

ФК 4. Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 10. Здатність пояснювати взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, оцінювати альтернативні варіанти інтерпретації основних тенденцій та особливостей історичного розвитку людства у певні історичні періоди.

ПРН 11. Здатність аналізувати взаємозв'язки між позицією професійного історика та пануючими у суспільстві поглядами на минуле.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього 0	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	Са мос

		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль 1. Теорія історичного регіоназнавства						
Тема 1. Вступ до історичного регіоназнавства.	10	1	1			8
Тема 2. Теорії в системі історичного регіоназнавства.	10	1	1			8
Разом	20	2	2			16
Змістовий модуль 2. Регіоналізм та регіоналізація						
Тема 3. Регіоналізм та регіоналізація в міжнародних відносинах.	12	2	2			8
Тема 4.Регіоналізація пострадянського простору.	12	2	2			8
Модульний контроль	2					
Разом	26	4	4			16
Змістовий модуль 3. Методологія історичного регіоназнавства						
Тема 5. Методологічні засади експертної аналітики в контексті історичного регіоназнавства.	20	2	2			16
Модульний контроль	2					
Разом	22	2	2			16
Змістовий модуль 4. Джерела з історичного регіоназнавства						
Тема 6. Становлення та розвиток архівної справи в країнах Західної Європи.	12	2	2			8
Тема 7. Архіви країн Центральної та Східної Європи.	12	2	2			8
Модульний контроль	2					
Разом	26	4	4			16
Змістовий модуль 5. Архівна система США, Канади, Азії						
Тема 8. Архівна система США і Канади.	12	2	2			8
Тема 9. Особливості становлення та розвитку архівної справи у країнах Азії.	12	2	2			8
Модульний контроль	2					
Разом	26	4	4			16
Разом	120	16	16			
Усього годин	120	16	16			80

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. **Теорія історичного регіонаознавства**

Тема 1. Вступ до історичного регіонаознавства

Предмет і завдання курсу «Історичне регіонаознавство». Термінологічний апарат історичного регіонаознавства. Типологія регіонів світу. Зв'язок історичного регіонаознавства з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Теорії в системі історичного регіонаознавства

Геополітичні теорії. Гео економічні теорії. Геокультурні теорії. Значення теорій багатовимірних просторів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. **Регіоналізм та регіоналізація**

Тема 3. Регіоналізм та регіоналізація в міжнародних відносинах

Регіоналізація і глобалізація. Сучасні моделі регіонів світу. Взаємодія і трансформація регіонів. Моделі та інститути прикордонного співробітництва.

Тема 4. Регіоналізація пострадянського простору

Регіональна структура пострадянського простору. Інтеграційні утворення на пострадянському просторі. Український регіоналізм. Пострадянський простір в стратегії російського регіоналізму.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. **Методологія історичного регіонаознавства**

Тема 5. Методологічні засади експертної аналітики в контексті історичного регіонаознавства

Специфіка регіонаознавчих досліджень. Сутність експертної аналітики в сегменті міжрегіональних відносин. Різновиди експертної аналітики в історичному регіонаознавстві. Методика підготовки регіонаознавчих аналітичних матеріалів. Експертна аналітика як різновид професійної діяльності у сфері регіонаознавства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. **Джерела з історичного регіонаознавства**

Тема 6. Становлення та розвиток архівної справи в країнах Західної Європи

Процес створення перших архівів у добу раннього середньовіччя. Сучасна організація управління архівами Франції. Особливості комплектування та функціонування династичних, державних та земельних архівів окремих німецьких земель. Структура та функції Федерального архіву у м. Кобленці. Заснування архівів у Великобританії та складання децентралізованої архівної системи. Державний архів Англії: організація, структура, характеристика фондів. Сучасна організація архівів Італії. Таємний архів Ватикану: історія та сучасна організація.

Тема 7. Архіви країн Центральної та Східної Європи

Заснування та розвиток архівів у Речі Посполитій. Мережа центральних державних архівів Польщі. Особливості комплектування, обліку та збереження архівних документів архівах Чехії, Словаччини, Угорщини та балканських країн. Історія архівної справи в Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії: порівняльний аналіз. Архівна українська. Матеріали з історії українського козацтва в Державному архіві Швеції у Стокгольмі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. **Архівна система США, Канади, Азії**

Тема 8. Архівна система США і Канади

Заснування та розвиток архівів у Речі Посполитій. Мережа центральних державних архівів Польщі. Особливості комплектування, обліку та збереження архівних документів архівах Чехії, Словаччини, Угорщини та балканських країн. Історія архівної справи в Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії: порівняльний аналіз. Архівна україніка. Матеріали з історії українського козацтва в Державному архіві Швеції у Стокгольмі.

Тема 9. Особливості становлення та розвитку архівної справи у країнах Азії

Особливості процесу виникнення архівів у країнах Східної Азії (Китай, Японія, Корея). Династичні архіви. Архівна система Китайської Народної Республіки. Специфіка функціонування Національного архіву Республіки Корея та Національного архіву Японії. Архіви Туреччини. Значення документів для вивчення української історії.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

I семестр

	№	а	б	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
--	---	---	---	----------	----------	----------	----------	----------

		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	1	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	1	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	-	-	1	25	1	25	1	25	1	25
		22		59		42		59		59	
Разом		241									
Максимальна кількість балів: 241											
Розрахунок коефіцієнта: $100/241=0,414$											

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали
Змістовий модуль I. Теорія історичного регіонознавства		

Тема 1. Вступ до історичного регіонознавства.	контрольні питання	5
Тема 2. Теорії в системі історичного регіонознавства.	контрольні питання	5
Змістовий модуль 2. Регіоналізм та регіоналізація		
Тема 3. Регіоналізм та регіоналізація в міжнародних відносинах.	контрольні питання	5
Тема 4. Регіоналізація пострадянського простору.	контрольні питання	5
Змістовий модуль 3. Методологія історичного регіонознавства		
Тема 5. Методологічні засади експертної аналітики в контексті історичного регіонознавства.	контрольні питання	5
Змістовий модуль 4. Джерела з історичного регіонознавства		
Тема 6. Становлення та розвиток архівної справи в країнах Західної Європи.	контрольні питання	5
Тема 7. Архіви країн Центральної та Східної Європи.	контрольні питання	5
Змістовий модуль 5. Архівна система США, Канади, Азії		
Тема 8. Архівна система США і Канади.	контрольні питання	5
Тема 9. Особливості становлення та розвитку архівної справи у країнах Азії.	контрольні питання	5
Разом: 80 годин	Разом: 45 балів	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.

Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципів аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.5.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Предмет і завдання курсу «Історичне регіоназнавство».
2. Становлення архівної справи у Франції.
3. Термінологічний апарат історичного регіоназнавства.
4. Архівна освіта у Франції.
5. Типологія регіонів світу.
6. Становлення архівної справи у Великобританії.
7. Зв'язок історичного регіоназнавства з іншими навчальними дисциплінами.
8. Особливості розвитку архівної системи Великобританії у XX ст.
9. Геополітичні теорії.
- 10.Документальні зібрання Британського музею та Британської бібліотеки.
- 11.Геоелектронічні теорії.
- 12.Історія заснування архівних установ у Німеччині.
- 13.Геокультурні теорії.
- 14.Архіви Німеччини на сучасному етапі.
- 15.Регіоналізація і глобалізація.
- 16.Архівна система Австрії.
- 17.Сучасні моделі регіонів світу.
- 18.Становлення архівної справи в Італії.
- 19.Взаємодія і трансформація регіонів.

20. Ватиканський архів: історія і сучасна організація.
21. Моделі та інститути прикордонного співробітництва.
22. Становлення архівної справи у Польщі.
23. Регіональна структура пострадянського простору.
24. Сучасна архівна система Польщі.
25. Інтеграційні утворення на пострадянському просторі.
26. Становлення архівної справи у Росії.
27. Український регіоналізм.
28. Архівна система Росії на сучасному етапі.
29. Пострадянський простір в стратегії російського регіоналізму.
30. Державний архів Російської Федерації: загальна характеристика фондів.
31. Регіональні рухи національно-культурного спрямування.
32. Особливості розвитку архівної справи в США у ХХ ст.
33. Сепаратизм регіонів у сучасному світі.
34. Закон про свободу інформації та використання документів у США.
35. Децентралізація регіонів в країнах Європи як чинник національної й регіональної безпеки.
36. Архівна система Канади.
37. Сучасні регіональні процеси в Україні.
38. Організація та діяльність Бібліотеки та архіву Канади.
39. Специфіка регіонознавчих досліджень.
40. Особливості використання і доступу до архівних документів у Канаді.
41. Сутність експертної аналітики в сегменті міжрегіональних відносин.
42. Особливості розвитку архівної справи у країнах Сходу.
43. Методика підготовки регіонознавчих аналітичних матеріалів.
44. Зародження архівів у Кореї. «Записи династії Чосон» та їх історичне значення.
45. Експертна аналітика як різновид професійної діяльності у сфері регіонознавства.
46. Архівні системи Китаю та Японії: порівняльна характеристика.
47. Обґрунтування актуальності проблеми.
48. Основні комплекси архівної україніки за кордоном: загальна характеристика
49. Визначення об'єкту та предмету доповіді.
50. Празький український архів: формування, переміщення, сучасна локалізація фондів.
51. Структура аналітичної доповіді.
52. Електронні архіви та архівні ресурси в Інтернеті.
53. Аналіз вірогідних сценаріїв подальшого розвитку регіону.
54. Становлення архівної справи в Туреччині

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модул (назви, бали)	Змістовий модуль I Теорія історичного регіонознавства		Змістовий модуль II Регіоналізм та регіоналізація		Змістовий модуль III Методологія історичного регіонознавства	Змістовий модуль IV Джерела з історичного регіонознавства		Змістовий модуль V Архівна система США, Канади, Азії.	
	Л.1 (1 бал)	Л.2 (1 бал)	Л.3 (1 бал)	Л.4 (1 бал)	Л.5 – Л.6 (2бали)	Л.7 (1 бал)	Л.8 (1 бал)	Л.9 (1 бал)	Л.10 (1 бал)
Лекції (бали)	Л.1 (1 бал)	Л.2 (1 бал)	Л.3 (1 бал)	Л.4 (1 бал)	Л.5 – Л.6 (2бали)	Л.7 (1 бал)	Л.8 (1 бал)	Л.9 (1 бал)	Л.10 (1 бал)
Семінарські заняття (бали)	С.1 (11 б.)		С.2 (11 б.)	С.3 (11 б.)	С.4 (11 б.)	С.5 (11 б.)	С.6 (11 б.)	С.7 (11 б.)	С.8 (11 б.)
СР (бали)	10		10		5	10		10	
Модульний контроль (бали)			Модульна контрольна робота – 25		Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25		Модульна контрольна робота – 25	
Підсумковий контроль (вид, бали)	залік								

8.Список рекомендованої літератури

Основна

1. Блїй де Г., Муллер П., Шаблїй О. Географія: світи, регіони, концепти: Пер. з англ. – К., 2004. – 740 с.
2. Величко В. Теоретичні та методологічні засади регіонознавства в наукових дослідженнях в Україні та інших європейських державах. – Режим доступу: <http://2016/vuzlib.com/content/view/2600/74/>.
3. Дергачев, В. А. Регионоведение [Электронный ресурс] : Учеб. пособие для студентов вузов / В. А. Дергачев, Л. Б. Вардомский. - М., 2012. - 463 с. <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=389415>
4. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. – Чернівці, 2006. – 424с.
5. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, М. А. Дудченко та ін. – К., 2004. – 304 с.
6. Павленко Ю.В. История мировой цивилизации/ Ю.В. Павленко. – К., 2004. – 760с.
7. Палієнко М. Невідомі сторінки історії архіву Уряду ЗУНР у Відні // Історичний журнал. – 2005. – № 5. – С.13–24.
8. Палієнко М. Основні тенденції розвитку архівної освіти в країнах Західної Європи // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 21–25.
9. Палієнко М.Г. Архівні центри української еміграції (створення, функціонування, доля документальних колекцій). – К., 2008.
10. Палієнко М.Г. Особливості зберігання документальної спадщини у Великобританії: історичні традиції та сучасна організація // Студії з архівної справи та документознавства. – 2011. – Т. 19. – С. 43–47.

Додаткова:

11. Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / За ред. С. Максименка. – К., 2010. – 72 с.
12. Регіональна політика: методологія, методи, практика / Відп. ред М. І. Долішній. – Львів, 2001. – 719 с.
13. Рейтинги країн світу /Упорядник О. Біттер. – Львів,2014. – 119 с.
14. Романовський В. Нариси з архівознавства. Історія архівної справи на Україні та принципи порядкування в архівах. – Х., 1927.
15. Себга Т. Україніка в Берлінській державній бібліотеці Пруської культурної спадщини та Федеральному архіві в Берліні // Архіви України. – 2007. – № 1–3. – С. 215–249.
- 16.
17. Старостин Е.В. Зарубежное архивоведение: проблемы истории, теории и методологии. – М., 1997. – 330 с.
18. Страны и регионы мира: Экономико-политический справочник / Под ред. А. С. Булатова. –
19. Україніка в збірках Австрії. Бібліотеки, архіви, музеї: Попередній довідник / Укл. Петро Ричков. – К., 1993. – 47 с.
20. Хантінгтон С. Зіткнення цивілізацій. – К., 2003. – 603 с.
21. Яковенко Н. Вступ до історії. – К, 2007.